

اللَّهُمَّ ارحم
الرحمن!

ارزش‌گذاری مالی؛

راهنمای کامل

اکسافین

ترجمه:

وحید سیفی

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: ارزش‌گذاری مالی؛ راهنمای کامل

مؤلف: اکسافین

مترجم: وحید سیفی

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

صفحه‌آرا: محمد روشنی

طراح جلد: اعظم حسین زاده

ناظر نسخه‌پردازی و چاپ: رضا دیبا

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۴۰۴ / قیمت: ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۵۰۰ نسخه / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۱-۰۷۳-۲

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخرزایی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۲ و ۳

تلفن: ۶۶۹۵۴۶۳. تلفن مرکز پخش: ۹۱۰۶۶۷۴۱۱

فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه

صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی: ۱۴۶۵۹۴۳۶۸۱ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

فروشگاه اینترنتی: <https://isupub.ir> • E-mail: pub@isu.ac.ir

سرشناسه: اکسافین، گرتز

عنوان و نام پدیدآور: ارزش‌گذاری مالی؛ راهنمای کامل / گراتس آگرفم؛

ترجمه وحید سیفی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، ۱۴۰۴.

مشخصات ظاهری: ۱۲۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۱-۰۷۳-۲

موضوع: مدیریت مالی

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۱ رده‌بندی کنگره: HG ۴۰۴۶

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۲۷۶۶۹۰

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ،

فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

سخن ناشر	۹
فصل ۱: مقدمه‌ای بر ارزش‌گذاری مالی	۱۱
۱. تعریف ارزش‌گذاری مالی	۱۱
۲. اهمیت ارزش‌گذاری مالی	۱۲
۳. رویکردهای مختلف در ارزش‌گذاری مالی	۱۲
۳-۱. تجزیه و تحلیل جریان نقدی تنزیل شده	۱۲
۳-۲. ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی	۱۳
۳-۳. ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی	۱۳
فصل ۲: تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی	۱۵
۱. درک صورت‌های مالی	۱۵
۱-۱. صورت سود و زیان	۱۵
۲-۱. صورت وضعیت مالی (ترازنامه)	۱۸
۳-۱. صورت جریان وجوه نقد	۲۲
۲. تحلیل نسبت‌های مالی	۲۸
۲-۱. نسبت‌های نقدینگی	۲۸
۲-۲. نسبت‌های اهرمی (توانگری مالی)	۳۱
۳-۲. نسبت‌های سودآوری	۳۴
۴-۲. نسبت‌های کارایی (فعالیت)	۳۷

۴۲	۵-۲. نسبت‌های ارزش‌گذاری
۴۵	۳. محدودیت‌های تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی
۴۷	فصل ۳: تجزیه‌وتحلیل جریان نقدی تنزیل شده
۴۸	۱. مروری بر تجزیه‌وتحلیل جریان نقدی تنزیل شده
۵۱	۲. گام‌های تجزیه‌وتحلیل جریان نقدی تنزیل شده
۵۵	۳. اشتباهات رایج در تجزیه‌وتحلیل جریان نقدی تنزیل شده
۵۹	فصل ۴: ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی
۶۰	۱. مروری بر ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی
۶۱	۲. نسبت‌های مختلف در ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی
۶۹	۳. مزایا و محدودیت‌های ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی
۷۳	فصل ۵: ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی
۷۴	۱. مروری بر ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی
۷۵	۲. روش‌های ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی
۷۸	۳. مزایا و معایب ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی
۸۱	فصل ۶: ارزش‌گذاری دارایی‌ها و بدهی‌های خاص
۸۲	۱. ارزش‌گذاری اوراق بهادار
۸۵	۲. ارزش‌گذاری اوراق قرضه (بدهی)
۹۰	۳. ارزش‌گذاری املاک و مستغلات
۹۷	فصل ۷: کاربردهای ارزش‌گذاری مالی
۹۸	۱. ادغام و تملک
۱۰۱	۲. عرضه‌های عمومی اولیه
۱۰۵	۳. سرمایه‌گذاری خصوصی و سرمایه‌گذاری خطرپذیر
۱۲۱	فصل ۸: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۲۱	۱. خلاصه نکات کلیدی
۱۲۲	۲. جهت‌گیری‌های آینده در ارزش‌گذاری مالی

فهرست جدول‌ها

- جدول شماره (۱): صورت سود و زیان شرکت فرضی ۱۶
- جدول شماره (۲): صورت وضعیت مالی شرکت فرضی ۱۹
- جدول شماره (۳): صورت وضعیت مالی شرکت فرضی ۳۰
- جدول شماره (۴): صورت سود و زیان فرضی برای مثال نسبت‌های مالی ۳۳

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن کریم، سوره مبارکه النمل/ آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (علیه السلام) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای نظام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعیین شده) است. اثرپذیری علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی و تربیت اسلامی به عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش بپردازد و بر این باور است که علم توأم با تزکیه نفس می‌تواند هویت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چهارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می‌سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام

پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آن‌هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه السلام) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی، کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آن‌ها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (علیه السلام) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (ان شاء الله)

وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

معاونت پژوهشی دانشگاه

فصل ۱

مقدمه‌ای بر ارزش‌گذاری مالی

ارزش‌گذاری مالی فرایند تخمین ارزش دارایی^۱ یا کسب‌وکار^۲ است. این فرایند ابزار مهمی است که سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و مدیران برای تصمیم‌گیری آگاهانه در مورد خرید، فروش یا سرمایه‌گذاری در دارایی‌ها استفاده می‌کنند. در این فصل به بررسی اجمالی ارزش‌گذاری مالی شامل تعریف، اهمیت و رویکردهای مختلف آن می‌پردازیم.

۱. تعریف ارزش‌گذاری مالی

ارزش‌گذاری مالی، فرایند تعیین ارزش منصفانه بازار دارایی یا کسب‌وکار بر اساس عوامل مختلفی مانند صورت‌های مالی، شرایط اقتصادی و روند بازار است. هدف ارزش‌گذاری مالی، برآورد ارزش دارایی یا کسب‌وکار برحسب ظرفیت آن برای ایجاد جریان‌های نقدی یا سود در آینده است. رایج‌ترین دارایی‌هایی که ارزش‌گذاری می‌شوند عبارت‌اند از: سهام، اوراق

1. Asset
2. Business

قرضه، املاک و مستغلات^۱ و کسب‌وکارها. ارزش‌گذاری مالی برای سرمایه‌گذاران ضروری است تا در مورد ارزش دارایی‌ها و اینکه دارایی‌های مدنظرشان ارزش سرمایه‌گذاری دارد یا خیر، تصمیم‌گیری کنند.

۲. اهمیت ارزش‌گذاری مالی

ارزش‌گذاری مالی ابزار مهمی است که سرمایه‌گذاران، تحلیلگران و مدیران شرکت‌ها به دلایل مختلف از آن استفاده می‌کنند. اولاً، ارزش‌گذاری به تعیین ارزش منصفانه بازار دارایی کمک می‌کند که برای تصمیم‌گیری آگاهانه در مورد سرمایه‌گذاری مهم است. ثانیاً، به شناسایی دارایی‌های کمتر از حد ارزش‌گذاری شده^۲ یا بیش از حد ارزش‌گذاری شده^۳ کمک می‌کند که برای سرمایه‌گذاری‌های سودآور یا اجتناب از ضرر استفاده می‌شود. درنهایت، ارزش‌گذاری مالی برای ارزیابی سلامت مالی کسب‌وکار استفاده می‌شود که برای تصمیم‌گیری‌های راهبردی مانند ادغام و تملک ضروری است.

۳. رویکردهای مختلف در ارزش‌گذاری مالی

چندین رویکرد برای ارزش‌گذاری مالی وجود دارد که هرکدام از آن‌ها نقاط قوت و ضعف خاص خود را دارند. برخی از رایج‌ترین رویکردها موارد زیر است:

۱-۳. تجزیه و تحلیل جریان نقدی تنزیل شده^۴

این رویکرد شامل تخمین جریان‌های نقدی آتی و تنزیل آن‌ها به ارزش کنونی‌شان است که انتظار می‌رود دارایی یا کسب‌وکار در آینده ایجاد کند. این روش معمولاً برای ارزش‌گذاری کسب‌وکارها و املاک و مستغلات استفاده می‌شود.

1. Real Estate
2. Undervalued
3. Overvalued
4. Discounted Cash Flow (DCF) Analysis

۲-۳. ارزش‌گذاری مبتنی بر نسبت‌های مالی^۱

این رویکرد شامل مقایسه ارزش دارایی با دارایی‌های مشابه در بازار است. این روش اغلب با استفاده از نسبت‌گیری‌ها مانند نسبت قیمت به درآمد یا سود هر سهم^۲ یا نسبت قیمت به ارزش دفتری^۳ انجام می‌شود.

۳-۳. ارزش‌گذاری مبتنی بر دارایی

این رویکرد شامل تخمین ارزش دارایی بر اساس دارایی‌های مشهود و نامشهود آن است. این روش معمولاً برای ارزش‌گذاری املاک و مستغلات و کسب‌وکارها استفاده می‌شود.

در فصل‌های بعد، هریک از این رویکردها، مزایا و محدودیت‌ها و چگونگی به‌کارگیری آن‌ها را در عمل با جزئیات بیشتری بررسی خواهیم کرد.

1. Relative Valuation
2. Price-to-Earnings (P/E)
3. Price-to-Book Value (P/B)

فصل ۲

تجزیه و تحلیل صورت های مالی

تجزیه و تحلیل صورت های مالی یکی از اجزای مهم ارزش گذاری مالی است. در این فصل، اصول اولیه تجزیه و تحلیل صورت های مالی از جمله چگونگی درک صورت های مالی، چگونگی تجزیه و تحلیل نسبت ها و محدودیت های تجزیه و تحلیل صورت های مالی را پوشش خواهیم داد.

۱. درک صورت های مالی

صورت های مالی گزارش هایی هستند که اطلاعات مالی شرکت را در اختیار سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان و دیگر ذی نفعان قرار می دهند. سه نوع اصلی صورت های مالی عبارت اند از صورت سود و زیان، ترازنامه و صورت جریان وجوه نقد.

۱-۱. صورت سود و زیان^۱

صورت سود و زیان، درآمدها و هزینه های شرکت را در دوره زمانی مشخص، معمولاً یک سال یا یک فصل، گزارش می کند. ساختار صورت سود و زیان معمولاً شامل بخش های زیر است.

1. Income Statement

جدول شماره (۱): صورت سود و زیان شرکت فرضی

شرح	انتهای دوره مالی (ارقام به هزار دلار)
درآمد فروش محصولات	۲۰۰۱
درآمد ارائه خدمات	۳۰۰
جمع درآمدهای عملیاتی	۱,۵۰۰
جمع بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۷۵۰)
سود ناخالص	۷۵۰
هزینه‌های عملیاتی	(۳۰۰)
سود عملیاتی	۴۵۰
هزینه استهلاک	(۵۰)
هزینه مالی	(۵۰)
درآمد/هزینه مالیات بر درآمد	(۱۵۰)
سود خالص	۲۰۰

در ادامه، به توضیح هریک از اجزای صورت سود و زیان می‌پردازیم.

درآمدهای عملیاتی^۱: این مورد نشان‌دهنده کل فروش یا درآمد حاصل از فروش محصولات یا ارائه خدمات شرکت است. درآمدهای عملیاتی معمولاً نخستین خط^۲ در صورت سود و زیان است.

بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی^۳: این مورد شامل هزینه‌های مستقیم مربوط به تولید و ارائه محصولات یا خدمات شرکت، مواد اولیه مصرفی، هزینه‌های نیروی کار و هزینه‌های حمل‌ونقل است.

سود ناخالص^۴: سود ناخالص با کسر بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی

1. Total Revenue
2. Top Line
3. Cost of Goods Sold
4. Gross Profit

از درآمدهای عملیاتی شرکت محاسبه می‌شود. سود ناخالص نشان‌دهنده سود کسب شده توسط شرکت پیش از حسابداری دیگر هزینه‌هاست.

هزینه‌های عملیاتی^۱: هزینه‌های فروش، اداری و عمومی است که در اداره شرکت انجام می‌شود مانند حقوق، اجاره، آب و برق. دیگر هزینه‌های این دسته، هزینه‌های مرتبط با بازاریابی و فروش محصولات یا ارائه خدمات شرکت مانند تبلیغات و کمپسیون فروش است. تمام هزینه‌های عملیاتی از سود ناخالص کسر می‌شود تا به سود عملیاتی برسد.

سود عملیاتی^۲: با کسر هزینه‌های عملیاتی از سود ناخالص محاسبه می‌شود. سود عملیاتی نشان‌دهنده سود کسب شده توسط شرکت از عملیات عادی تجاری خود است.

هزینه استهلاک^۳: این مورد نشان‌دهنده کاهش ارزش دارایی در طول زمان به دلیل فرسودگی و استهلاک است. استهلاک هزینه غیرنقدی است. به این معنی که شامل خروج واقعی وجه نقد نیست. در عوض، برای تخصیص بهای دارایی بلندمدت در طول عمر مفید آن استفاده می‌شود.

هزینه بهره^۴ (هزینه مالی): این مورد هزینه قرض گرفتن پول از طلب‌کاران یا وام‌دهندگان است. هزینه بهره بر اساس نرخ بهره و مبلغ وام گرفته شده محاسبه می‌شود. هزینه بهره، هزینه غیرعملیاتی است و معمولاً زیر سود عملیاتی در صورت سود و زیان گزارش می‌شود.

مالیات بر درآمد^۵: این مقدار، مالیاتی است که شرکت بر اساس درآمد

-
1. Operating Expenses
 2. Operating Profit
 3. Depreciation Expense
 4. Interest Expense
 5. Income Taxes

مشمول مالیات به دولت بدهکار است. نرخ مالیات و مبلغ بدهی ممکن است بسته به قوانین و مقررات مالیاتی در کشور محل فعالیت شرکت متفاوت باشد. مالیات بر درآمد معمولاً در ردیف جداگانه در صورت سود و زیان گزارش می‌شود و از درآمد پیش از مالیات کسر می‌شود تا به درآمد خالص برسد.

سود خالص^۱: این مورد، خط پایین در صورت سود و زیان است و نشان‌دهنده سود یا زیان کسب شده توسط شرکت پس از حسابداری تمام هزینه‌ها و درآمدهاست. سود خالص با کم کردن تمام هزینه‌ها از درآمد محاسبه می‌شود. اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد باشد، نتیجه زیان خالص است. اگر درآمد بیش از هزینه‌ها باشد، نتیجه سود خالص است که به عنوان سود یا عایدی نیز شناخته می‌شود. سود خالص معیار مهمی برای سلامت مالی شرکت است؛ زیرا نشان می‌دهد که آیا شرکت سودآور است یا خیر.

اگر هزینه‌های شرکت از درآمد آن بیشتر شود، نتیجه آن زیان خالص خواهد بود که مقدار منفی برای سود خالص است. به عبارت دیگر، شرکت درآمد کافی برای تأمین هزینه‌های خود نداشته و در نتیجه، متحمل زیان شده است. زیان خالص نشان می‌دهد که شرکت سودآور نیست و ممکن است نیاز به اقداماتی برای کاهش هزینه‌ها یا افزایش درآمد داشته باشد تا از نظر مالی پایدار شود.

۲-۱. صورت وضعیت مالی (ترازنامه)^۲

ترازنامه صورت مالی ای است که دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام

1. Net Income
2. Balance Sheet

شرکت را در مقطع زمانی خاصی گزارش می‌کند. ترازنامه از معادله حسابداری پیروی می‌کند که بیان می‌کند دارایی‌ها باید برابر بدهی‌ها به علاوه حقوق صاحبان سهام باشد. بنابراین، همواره رابطه زیر برقرار است.

$$\text{حقوق صاحبان سهام} + \text{بدهی‌ها} = \text{دارایی‌ها}$$

ترازنامه تصویری از وضعیت مالی شرکت ارائه می‌دهد و برای محاسبه نسبت‌های مالی مهم مانند نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام و نسبت جاری استفاده می‌شود.

در جدول زیر، مثالی از صورت وضعیت مالی شرکت فرضی در انتهای دوره مالی (۲۹ اسفند) ارائه شده است.

جدول شماره (۲): صورت وضعیت مالی شرکت فرضی

شرح	انتهای دوره مالی (۲۹ اسفند)
موجودی نقد	۱۰,۰۰۰
حساب‌های دریافتی	۲۰,۰۰۰
موجودی مواد و کالا (انبار)	۳۰,۰۰۰
پیش‌پرداخت‌ها	۵,۰۰۰
جمع دارایی‌های جاری	۶۵,۰۰۰
دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود	۱۵۰,۰۰۰
استهلاک انباشته	(۵۰,۰۰۰)
جمع دارایی‌های غیرجاری	۱۰۰,۰۰۰
جمع دارایی‌ها	۱۶۵,۰۰۰
حساب‌های پرداختی	۱۵,۰۰۰
اسناد پرداختی	۵,۰۰۰
هزینه‌های تعهدی	۱۰,۰۰۰

۳۰,۰۰۰	جمع بدهی‌های جاری
۵۰,۰۰۰	پرداختی‌های بلندمدت
۵۰,۰۰۰	جمع بدهی‌های غیرجاری
۸۰,۰۰۰	جمع بدهی‌ها
۷۵,۰۰۰	سرمایه
۱۰,۰۰۰	سود (زیان) انباشته
۸۵,۰۰۰	جمع حقوق صاحبان سهام
۱۶۵,۰۰۰	جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام

در ادامه، به توضیح هر یک از اجزای صورت وضعیت مالی (ترازنامه) می‌پردازیم.

وجه نقد و معادل‌های آن^۱: نشان‌دهنده مقدار پولی است که شرکت در دست دارد و می‌تواند برای پرداخت‌های فوری از آن استفاده کند. وجه نقد و معادل‌های آن شامل ارز، حساب‌های بانکی و سرمایه‌گذاری‌های بسیار نقدشونده است که به راحتی می‌توان آن‌ها را به پول نقد تبدیل کرد.

حساب‌های دریافتی^۲: مقدار پولی است که مشتریان شرکت برای کالاها یا خدماتی که به صورت اعتباری فروخته شده‌اند، به شرکت بدهکار هستند. حساب‌های دریافتی دارایی تلقی می‌شوند؛ زیرا شرکت انتظار دارد از مشتریان خود وجه دریافت کند.

موجودی مواد و کالا^۳: نشان‌دهنده ارزش کالاهایی است که شرکت در انبار دارد و برای فروش در دسترس است. موجودی شامل مواد اولیه، کار در حال انجام دادن و کالاهای تمام‌شده می‌شود. موجودی کالا دارایی شمرده

1. Cash and Cash Equivalents
2. Accounts Receivable
3. Inventory

می‌شود؛ زیرا دارای ارزش است و می‌تواند به صورت نقدی فروخته شود. پیش‌پرداخت‌ها^۱: نشان‌دهنده هزینه‌هایی است که شرکت پیش‌تر پرداخت کرده، اما هنوز استفاده نکرده است. هزینه‌های پیش‌پرداخت شامل اجاره، بیمه یا دیگر هزینه‌هایی است که از قبل پرداخت می‌شوند. هزینه‌های پیش‌پرداخت شده دارای به شمار می‌روند؛ زیرا نشان‌دهنده مزایای آتی است که شرکت دریافت خواهد کرد.

دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود^۲: دارایی‌های بلندمدتی است که شرکت برای تولید محصولات یا ارائه خدمات خود استفاده می‌کند. این دارایی‌ها شامل زمین، ساختمان، ماشین‌آلات و تجهیزات و دارایی‌های نامشهود است. این اقلام به‌عنوان دارایی در نظر گرفته می‌شوند؛ زیرا ارزش دارند و می‌توانند به صورت نقدی فروخته شوند.

حساب‌های پرداختی^۳: نشان‌دهنده مقدار پولی است که شرکت به تأمین‌کنندگان خود برای کالاها یا خدماتی که به صورت اعتباری خریداری شده‌اند، بدهکار است. حساب‌های پرداختی بدهی هستند؛ زیرا شرکت به تأمین‌کنندگان خود بدهکار است.

اسناد پرداختی^۴: نشان‌دهنده مقدار پولی است که شرکت به وام‌دهندگان برای وام‌هایی که گرفته، بدهکار است. اسناد پرداختی بدهی هستند؛ زیرا شرکت به وام‌دهندگان خود بدهکار است.

هزینه‌های تعهدی^۵: هزینه‌هایی است که شرکت متحمل شده، اما هنوز

1. Prepaid Expenses
2. Property, Plant and Equipment (PP&E)
3. Accounts Payable
4. Notes Payable
5. Accrued Expenses

آن‌ها را پرداخت نکرده است. هزینه‌های تعهدی شامل دستمزد، بهره یا دیگر هزینه‌هایی است که انجام شده، اما هنوز پرداخت نشده است. هزینه‌های تعهدی، بدهی هستند؛ زیرا شرکت در قبال آن‌ها بدهکار است.

پرداختنی‌های بلندمدت^۱: مقدار پولی است که شرکت به وام‌دهندگان برای وام‌هایی که سررسید آن‌ها بیش از یک سال است، بدهکار است. بدهی بلندمدت بدهی در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا شرکت به وام‌دهندگان خود بدهکار است.

سرمایه^۲: نشان‌دهنده سهم مالکیت در شرکت است که در اختیار سهام‌داران آن است. سهام عادی به عنوان سرمایه شرکت در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا نشان‌دهنده ارزش باقی‌مانده شرکت پس از پرداخت همه بدهی‌هاست.

سود انباشته^۳: میزان سودی است که شرکت در طول زمان به دست آورده و به سهام‌داران خود به عنوان سود سهام پرداخت نکرده است. سود انباشته به عنوان حقوق صاحبان سهام در نظر گرفته می‌شود؛ زیرا نشان‌دهنده ارزش باقی‌مانده شرکت است که برای استفاده آتی نگهداری شده است.

۱-۳. صورت جریان وجوه نقد

صورت مالی‌ای است که جریان‌های نقدی ورودی و خروجی شرکت را در دوره زمانی مشخص گزارش می‌کند. صورت جریان نقدی به سه بخش تقسیم می‌شود؛ فعالیت‌های عملیاتی، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تأمین مالی. هدف صورت جریان وجوه نقد این است که نشان دهد چگونه

1. Long-Term Debt
2. Common Stock
3. Retained Earnings

تغییرات در ترازنامه و صورت سود و زیان بر تراز نقدی شرکت تأثیر می‌گذارد. فعالیت‌های عملیاتی^۱: این بخش جریان‌های نقدی ورودی و خروجی مربوط به عملیات اولیه شرکت مانند خرید و فروش موجودی مواد و کالا را گزارش می‌کند. جریان‌های نقدی عملیاتی بسته به اینکه شرکت در حال تولید یا استفاده از وجه نقد در فعالیت‌های اصلی تجاری خود باشد، می‌تواند مثبت یا منفی باشد.

فعالیت‌های سرمایه‌گذاری^۲: این بخش از صورت جریان نقدی، جریان‌های نقدی ورودی و خروجی مربوط به سرمایه‌گذاری‌های شرکت در دارایی‌های بلندمدت مانند دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود، ماشین‌آلات و تجهیزات یا سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دیگر را گزارش می‌کند. جریان‌های نقدی سرمایه‌گذاری معمولاً منفی است؛ زیرا شرکت‌ها معمولاً از پول نقد برای انجام دادن این سرمایه‌گذاری‌ها استفاده می‌کنند.

فعالیت‌های تأمین مالی^۳: این بخش جریان‌های نقدی ورودی و خروجی مربوط به فعالیت‌های تأمین مالی شرکت مانند صدور یا بازپرداخت بدهی، پرداخت سود سهام به سهام‌داران یا بازخرید سهام خود را گزارش می‌کند. جریان‌های نقدی تأمین مالی بسته به ماهیت فعالیت تأمین مالی می‌تواند مثبت یا منفی باشد.

در ادامه، مثالی از صورت جریان نقدی برای شرکت فرضی آورده شده است.

• فعالیت‌های عملیاتی

سود خالص: ۱۰۰ دلار

1. Operating Activities
2. Investing Activities
3. Financing Activities

- هزینه استهلاک: ۳۵ دلار
 - افزایش در حساب‌های دریافتی: ۱۰ دلار
 - افزایش در موجودی مواد و کالا: ۱۵ دلار
 - کاهش در پیش‌پرداخت‌ها: ۵ دلار
 - افزایش در حساب‌های پرداختی: ۲۰ دلار
 - افزایش در هزینه‌های تعهدی: ۵ دلار
 - جریان خالص ورود (خروج) نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی: ۱۴۰ دلار
 - فعالیت‌های سرمایه‌گذاری
 - پرداخت‌های نقدی بابت خرید دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود: ۵۰ دلار
 - دریافت‌های نقدی حاصل از فروش دارایی‌های ثابت مشهود: ۵ دلار
 - پرداخت‌های نقدی بابت خرید اوراق بهادار: ۱۰ دلار
 - جریان خالص ورود (خروج) نقد حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری: ۵۵ دلار
 - فعالیت‌های تأمین مالی
 - دریافت‌های نقدی حاصل از انتشار اوراق بدهی بلندمدت: ۱۰۰ دلار
 - پرداخت‌های نقدی بابت اصل و سود تسهیلات: ۲۰ دلار
 - پرداخت‌های نقدی بابت سود سهام: ۵ دلار
 - جریان خالص ورود (خروج) نقد حاصل از فعالیت‌های تأمین مالی: ۷۵ دلار
 - خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد: ۱۶۰ دلار
 - مانده موجودی وجه نقد در ابتدای سال: ۵۰ دلار
 - مانده موجودی وجه نقد در پایان سال: ۲۱۰ دلار
- در مثال یادشده، صورت جریان نقدی به سه بخش تقسیم می‌شود؛ فعالیت‌های عملیاتی، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تأمین مالی.

ذیل فعالیت‌های عملیاتی ما می‌توانیم سود خالص ۱۰۰ میلیون دلار را مشاهده کنیم که هزینه‌های غیرنقدی مانند استهلاک و تغییرات در حساب‌های سرمایه در گردش مانند حساب‌های دریافتی، موجودی، هزینه‌های پیش‌پرداخت، حساب‌های پرداختنی و هزینه‌های تعهدی تعدیل می‌شود. وجه نقد خالص به دست آمده با فعالیت‌های عملیاتی ۱۴۰ میلیون دلار است.

ذیل فعالیت‌های سرمایه‌گذاری می‌توان جریان‌های نقدی مربوط به خرید و فروش اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات و نیز خرید اوراق بهادار بازار را مشاهده کرد. در این مثال، شرکت ۵۰ میلیون دلار برای دارایی، ماشین‌آلات و تجهیزات جدید هزینه کرده است. از سویی برخی از دارایی‌های ثابت مشهود را به قیمت ۵ میلیون دلار فروخته و اوراق بهادار قابل فروش را به قیمت ۱۰ میلیون دلار خریداری کرده است. بدین ترتیب، وجه نقد خالص استفاده شده در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری ۵۵ میلیون دلار است.

ذیل فعالیت‌های تأمین مالی می‌توان جریان‌های نقدی مرتبط با تأمین مالی کسب و کار را مشاهده کرد مانند دریافتی‌های حاصل از انتشار بدهی‌های بلندمدت، پرداخت‌های نقدی بابت بازپرداخت تسهیلات و سود سهام پرداختی به سهام‌داران. در این مثال، شرکت ۱۰۰ میلیون دلار از انتشار بدهی بلندمدت جمع‌آوری کرده است، ۲۰ میلیون دلار تسهیلات را بازپرداخت کرد و ۵ میلیون دلار سود سهام پرداخت کرد. خالص وجه نقد به دست آمده از فعالیت‌های تأمین مالی ۷۵ میلیون دلار است.

در نهایت، می‌توانیم شاهد خالص افزایش وجه نقد در دوره یادشده باشیم که ۱۶۰ میلیون دلار است. همچنین، مانده موجودی وجه نقد در ابتدا و

انتهای سال نیز ارائه شده است. در نهایت، مانده موجودی وجه نقد در انتهای سال برابر با ۲۱۰ میلیون دلار شده است.

اکنون به برخی از مؤلفه‌هایی که در صورت جریان وجوه نقد آورده می‌شود، می‌پردازیم.

سود خالص^۱: این مورد، نقطه شروع صورت جریان وجوه نقد است و از صورت سود و زیان اخذ می‌شود که نشان‌دهنده سود یا زیان شرکت در طول دوره است.

هزینه استهلاک^۲: هزینه‌های غیرنقدی است که به سود خالص افزوده می‌شود؛ زیرا نشان‌دهنده کاهش ارزش دارایی در طول زمان هستند. شرکت عملاً هیچ وجه نقدی را در طول دوره صرف استهلاک نکرده است، اما این هزینه‌ها باعث کاهش درآمد خالص می‌شود. بنابراین، برای رسیدن به جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی، دوباره افزوده می‌شوند.

حساب‌های دریافتی^۳: هنگامی که شرکت کالا یا خدمات را به صورت اعتباری می‌فروشد، حساب‌های دریافتی ایجاد می‌کند. افزایش در حساب‌های دریافتی به این معنی است که شرکت هنوز برای آن فروش‌ها وجه نقد دریافت نکرده است که باعث کاهش مانده وجه نقد می‌شود. بنابراین، هنگام محاسبه جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی، افزایش در حساب‌های دریافتی از سود خالص کسر می‌شود.

موجودی مواد و کالا^۴: موجودی کالایی است که شرکت در دست دارد و در

1. Net income
2. Depreciation and Amortization
3. Accounts Receivable
4. Inventory

انتظار فروش است. اگر شرکتی مجبور باشد موجودی بیشتری را در طول دوره خریداری کند، موجودی نقدی خود را کاهش می‌دهد. بنابراین، هنگام محاسبه جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی، افزایش موجودی از سود خالص کسر می‌شود.

حساب‌های پرداختی^۱: حساب‌های پرداختی مبلغی است که شرکت در قبال کالاها یا خدماتی که خریداری شده، اما هنوز پرداخت نشده، به تأمین‌کنندگان بدهکار است. اگر شرکت برخی حساب‌های پرداختی خود را در طول دوره پرداخت کند، موجودی نقدی خود را کاهش می‌دهد. بنابراین، هنگام محاسبه جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی، کاهش در حساب‌های پرداختی به سود خالص افزوده می‌شود.

هزینه‌های سرمایه‌ای^۲: سرمایه‌گذاری‌هایی هستند که در دارایی‌ها، ماشین‌آلات و تجهیزات یا دیگر دارایی‌های بلندمدت انجام می‌شود. از آنجاکه این سرمایه‌گذاری‌ها شامل جریان‌های نقدی خروجی هستند، هنگام محاسبه جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، از سود خالص کسر می‌شوند.

فعالیت‌های تأمین مالی: این بخش از صورت جریان نقدی شامل هرگونه جریان نقدی ورودی یا خروجی مربوط به تأمین مالی مانند انتشار سهام، پرداخت سود سهام یا بازپرداخت بدهی است. این فعالیت‌ها بر فعالیت‌های عملیاتی یا سرمایه‌گذاری شرکت تأثیری ندارند. بنابراین، به‌طور جداگانه گزارش می‌شوند.

1. Accounts Payable
2. Capital Expenditures

۲. تحلیل نسبت‌های مالی

نسبت‌های مالی ابزارهایی هستند که برای تجزیه و تحلیل عملکرد مالی شرکت با مقایسه دو یا چند متغیر مالی استفاده می‌شوند. این نسبت‌ها با تقسیم یک متغیر مالی بر متغیر دیگر محاسبه می‌شوند و به سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان کمک می‌کنند تا بینشی در مورد سلامت مالی و عملکرد شرکت کسب کنند.

نسبت‌های مالی انواع مختلفی دارند از جمله نسبت‌های نقدینگی^۱، نسبت‌های اهرمی^۲، نسبت‌های سودآوری^۳ و نسبت‌های کارایی^۴. هر نوع نسبت بینش منحصربه‌فردی را در مورد جنبه‌های مختلف عملکرد مالی شرکت ارائه می‌دهد.

در این فصل، هر نوع نسبت مالی را توضیح خواهیم داد و مثالی برای نشان دادن چگونگی محاسبه آن‌ها با استفاده از صورت‌های مالی یک شرکت ارائه می‌کنیم.

۲-۱. نسبت‌های نقدینگی

نسبت‌های نقدینگی، نسبت‌های مالی هستند که توانایی شرکت را در انجام دادن تعهدات کوتاه‌مدت خود اندازه‌گیری می‌کنند. آن‌ها بینشی در مورد توانایی شرکت برای پرداخت بدهی‌های جاری خود با استفاده از دارایی‌های جاری ارائه می‌دهند. نسبت‌های نقدینگی مهم هستند؛ زیرا نشان‌دهنده توانایی شرکت در مدیریت جریان نقدی و بدهی‌های کوتاه‌مدت هستند.

1. Liquidity Ratios
2. Solvency Ratios
3. Profitability Ratios
4. Efficiency Ratios

برخی از نسبت‌های رایج نقدینگی شامل موارد زیر است.

نسبت جاری^۱: توانایی شرکت در پرداخت بدهی‌های جاری خود با استفاده از دارایی‌های جاری را اندازه‌گیری می‌کند و با تقسیم دارایی‌های جاری بر بدهی‌های جاری محاسبه می‌شود.

نسبت آتی^۲: این نسبت به نام نسبت آزمایش-اسید^۳ نیز شناخته می‌شود و توانایی شرکت در پرداخت بدهی‌های جاری خود با استفاده از دارایی‌های جاری را به استثنای موجودی مواد و کالا، اندازه‌گیری می‌کند و با تقسیم مجموع وجه نقد، اوراق بهادار قابل فروش و حساب‌های دریافتی بر بدهی‌های جاری محاسبه می‌شود.

نسبت وجه نقد (نقدی)^۴: این نسبت، توانایی شرکت در پرداخت بدهی‌های جاری خود را تنها با استفاده از وجه نقد و معادل‌های نقدی خود می‌سنجد و با تقسیم وجوه نقد و معادل نقدی بر بدهی‌های جاری محاسبه می‌شود.

در ادامه، این نسبت‌ها را برای صورت وضعیت مالی (ترازنامه‌ای) که پیش‌تر ارائه شد، محاسبه می‌کنیم.

1. Current Ratio
2. Quick Ratio
3. Acid-Test
4. Cash Ratio

جدول شماره (۳): صورت‌وضعیت مالی شرکت فرضی

شرح	انتهای دوره مالی (۲۹ اسفند)
موجودی نقد	۱۰,۰۰۰
حساب‌های دریافتی	۲۰,۰۰۰
موجودی مواد و کالا (انبار)	۳۰,۰۰۰
پیش‌پرداخت‌ها	۵,۰۰۰
جمع دارایی‌های جاری	۶۵,۰۰۰
دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود	۱۵۰,۰۰۰
استهلاک انباشته	(۵۰,۰۰۰)
جمع دارایی‌های غیرجاری	۱۰۰,۰۰۰
جمع دارایی‌ها	۱۶۵,۰۰۰
حساب‌های پرداختی	۱۵,۰۰۰
اسناد پرداختی	۵,۰۰۰
هزینه‌های تعهدی	۱۰,۰۰۰
جمع بدهی‌های جاری	۳۰,۰۰۰
پرداختی‌های بلندمدت	۵۰,۰۰۰
جمع بدهی‌های غیرجاری	۵۰,۰۰۰
جمع بدهی‌ها	۸۰,۰۰۰
سرمایه	۷۵,۰۰۰
سود (زیان) انباشته	۱۰,۰۰۰
جمع حقوق صاحبان سهام	۸۵,۰۰۰
جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام	۱۶۵,۰۰۰

با استفاده از ترازنامه فوق می‌توان نسبت‌های نقدینگی زیر را محاسبه کرد.

$$\text{نسبت جاری} = \frac{\text{دارایی‌های جاری}}{\text{بدهی‌های جاری}} = \frac{65,000}{30,000} = 2.17$$

این بدان معناست که شرکت به ازای هر ۱ دلار بدهی جاری، ۲/۱۷ دلار دارایی جاری دارد که نشان می‌دهد توانایی خوبی برای انجام دادن تعهدات کوتاه مدت خود دارد.

$$\text{نسبت آنی} = \frac{\text{اب‌های دریافتی} + \text{موجودی نقد}}{\text{بدهی‌های جاری}} = \frac{10,000 + 20,000}{30,000} = 1$$

این بدان معناست که شرکت به ازای هر ۱ دلار بدهی جاری، ۱ دلار دارایی آنی دارد که نشان می‌دهد توانایی خوبی برای انجام دادن تعهدات کوتاه مدت خود دارد.

$$\text{نسبت نقدی} = \frac{\text{موجودی نقد}}{\text{بدهی‌های جاری}} = \frac{10,000}{30,000} = 0.33$$

این بدان معناست که شرکت به ازای هر ۱ دلار بدهی جاری، ۳۳ سنت نقد دارد که کمتر از نسبت نقدی خوب (۵/۰) است. این نشان می‌دهد که شرکت ممکن است در انجام دادن تعهدات کوتاه مدت خود با استفاده از پول نقد و معادل‌های نقدی خود با مشکل مواجه شود.

۲-۲. نسبت‌های اهرمی (توانگری مالی)

نسبت‌های پرداخت بدهی برای اندازه‌گیری توانایی شرکت در انجام دادن تعهدات بلندمدت خود استفاده می‌شود. این نسبت‌ها به سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان کمک می‌کند تا تعیین کنند آیا شرکت می‌تواند بدهی خود را در مدت زمان طولانی‌تری بازپرداخت کند یا خیر.

نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام^۱: این نسبت میزان بدهی شرکت را

1. Debt-to-Equity Ratio

در مقایسه با حقوق صاحبان سهام اندازه‌گیری می‌کند و با تقسیم کل بدهی بر کل حقوق صاحبان سهام محاسبه می‌شود. نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام بالاتر به این معنی است که شرکت نسبت به حقوق صاحبان سهام خود بدهی بیشتری دارد که نشان می‌دهد ممکن است در بازپرداخت بدهی خود مشکل داشته باشد.

$$\text{نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{کل بدهی‌ها}}{\text{کل حقوق صاحبان سهام}} = \frac{80,000}{85,000} = 0.94$$

نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام این شرکت ۹۴٪ است؛ یعنی بدهی شرکت بیشتر از حقوق صاحبان سهام است.

نسبت بدهی به دارایی (نسبت بدهی)^۱: این نسبت میزان بدهی شرکت را در مقایسه با کل دارایی‌های آن اندازه‌گیری می‌کند و با تقسیم کل بدهی بر کل دارایی‌ها محاسبه می‌شود. نسبت بدهی به دارایی بالاتر به این معنی است که شرکت نسبت به دارایی‌های خود بدهی بیشتری دارد که نشان می‌دهد ممکن است شرکت در بازپرداخت بدهی خود مشکل داشته باشد.

$$\text{نسبت بدهی} = \frac{\text{کل بدهی‌ها}}{\text{کل دارایی‌ها}} = \frac{80,000}{165,000} = 0.48$$

نسبت بدهی به دارایی این شرکت ۴۸٪ است؛ یعنی شرکت بدهی پایینی نسبت به دارایی‌های خود دارد.

نسبت پوشش بهره^۲: این نسبت، توانایی شرکت در پرداخت هزینه‌های بهره بدهی خود را اندازه‌گیری می‌کند و با تقسیم سود پیش از بهره و مالیات بر

1. Debt-to-Assets Ratio
2. Interest Coverage Ratio

هزینه‌های بهره محاسبه می‌شود. نسبت پوشش بهره بالاتر به این معنی است که شرکت بهتر می‌تواند هزینه‌های بهره خود را پرداخت کند.

$$\text{نسبت پوشش بهره} = \frac{\text{سود قبل از بهره و مالیات}}{\text{هزینه‌های بهره}}$$

این داده‌ها باید از صورت سود و زیان گرفته شوند. بنابراین، بیایید این صورت را برای همان شرکت برای سال منتهی به ۳۱ دسامبر ۲۰۲۳ گزارش کنیم (با فرض اینکه هزینه مالیاتی وجود نداشته باشد).

جدول شماره (۴): صورت سود و زیان فرضی برای مثال نسبت‌های مالی

شرح	انتتهای دوره مالی (ارقام به هزار دلار)
درآمد فروش	۱۰۰,۰۰۰
جمع بهای تمام‌شده درآمد‌های عملیاتی	۴۵,۰۰۰
سود ناخالص	۵۵,۰۰۰
هزینه‌های عملیاتی	۲۰,۰۰۰
سود قبل از بهره و مالیات	۳۵,۰۰۰
هزینه مالی	۷,۰۰۰
سود خالص	۲۸,۰۰۰

در این حالت می‌بینیم که سود پیش از بهره و مالیات، ۳۵,۰۰۰ دلار و هزینه بهره ۷,۰۰۰ دلار است. با استفاده از این اعداد می‌توان نسبت پوشش بهره را به صورت زیر محاسبه کرد.

$$\text{نسبت پوشش بهره} = \frac{\text{سود قبل از بهره و مالیات}}{\text{هزینه‌های بهره}} = \frac{35,000}{7,000} = 5$$

نسبت پوشش بهره این شرکت ۵ است؛ یعنی شرکت دارای درآمد کافی

برای پوشش هزینه‌های بهره بیش از پنج برابر است. این نشان می‌دهد که شرکت وضعیت مالی خوبی برای انجام دادن تعهدات بهره خود قرار دارد.

۲-۳. نسبت‌های سودآوری

نسبت‌های سودآوری مجموعه‌ای از نسبت‌های مالی هستند که برای ارزیابی توانایی شرکت در ایجاد سود در رابطه با درآمد، دارایی‌ها و حقوق صاحبان سهام استفاده می‌شوند. این نسبت‌ها برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و دیگر ذی‌نفعان مهم هستند تا درک کنند که شرکت چقدر خوب عمل می‌کند و آیا بازدهی کافی از سرمایه‌گذاری‌های خود ایجاد می‌کند یا خیر.

چندین نسبت سودآوری وجود دارد که از آن‌ها می‌توان به حاشیه سود ناخالص، حاشیه سود خالص، بازده دارایی‌ها، بازده حقوق صاحبان سهام و سود هر سهم اشاره کرد. این نسبت‌ها به سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان کمک می‌کند تا سودآوری یک شرکت و توانایی آن برای ایجاد بازده در آینده را تعیین کنند.

نسبت‌های سودآوری مهم هستند؛ زیرا می‌توانند ظرفیت رشد آتی شرکت و توانایی پرداخت بدهی‌ها را نشان دهند. آن‌ها همچنین می‌توانند برای مقایسه شرکت‌ها در همان صنعت یا تجزیه و تحلیل روندها در طول زمان استفاده شوند. در ادامه، به توضیح هر یک از این نسبت‌ها می‌پردازیم.

نسبت حاشیه سود ناخالص^۱: این نسبت (که به سادگی حاشیه ناخالص نیز نامیده می‌شود) درصدی از درآمد فروش را نشان می‌دهد که پس از کسر بهای تمام‌شده کالای فروخته‌شده باقی می‌ماند. فرمول محاسبه نسبت

1. Gross Profit Margin Ratio

حاشیه سود ناخالص به شرح زیر است.

$$\text{نسبت حاشیه سود ناخالص} = \frac{\text{سود ناخالص}}{\text{درآمد فروش}} \times 100\%$$

برای مثال، بر اساس اطلاعات صورت سود و زیان قبلی، نسبت حاشیه سود ناخالص را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد.

$$\text{نسبت حاشیه سود ناخالص} = \frac{55,000}{100,000} \times 100\% = 55$$

این بدان معناست که شرکت به ازای هر دلار فروش، ۵۵ سنت را به عنوان سود ناخالص به دست می‌آورد.

نسبت حاشیه سود خالص^۱: این نسبت، درصدی از درآمد فروش را نشان می‌دهد که پس از کسر تمام هزینه‌ها از جمله مالیات و بهره باقی می‌ماند. فرمول محاسبه نسبت حاشیه سود خالص به شرح زیر است.

$$\text{نسبت حاشیه سود خالص} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{درآمد فروش}} \times 100\%$$

برای مثال، بر اساس اطلاعات صورت سود و زیان قبلی، نسبت حاشیه سود خالص را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد.

$$\text{نسبت حاشیه سود خالص} = \frac{28,000}{100,000} \times 100\% = 28\%$$

این بدان معناست که شرکت به ازای هر دلار فروش، ۲۵ سنت را به عنوان سود خالص به دست می‌آورد.

نسبت بازده دارایی‌ها^۲: این نسبت نشان می‌دهد که شرکت چگونه از

1. Net Profit Margin Ratio
2. Return on Assets (ROA) Ratio